

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadónál:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

Közmunkák.

A legutóbbi minisztertanács azzal a kérdéssel foglalkozott, amely a jelen pillanatban az országra nézve a legfontosabb: a közmunkák kérdésével. Ismeretes, hogy ebben az ügyben a szociáldemokraták memorandumot nyújtott át a miniszterelnöknek, sőt szóbeli megbeszélések is történtek. A minisztertanács kötelességéhez hűven letárgyalta az összes beadványokat s megállapította, hogy azok részben már amúgy is folyamatban lévő kormányakciókkal kapcsolatosak, részben pedig olyan kívánásokat és javaslatokat tartalmaznak, amelyek ma nem teljesíthetők.

Persze a szociáldemokraták, mint mindig, most sincsenek megelégedve annyival, amennyit a kormány munkálkalmából az ország népének juttatott, nem azt nézik ami pozitív eredmény, hanem azt, amiről ők maguk is nagyon jól tudják, hogy az ábrándok világába tartozik és semmiféle kormány Magyarországon a mai helyzetben megvalósítani nem tudná.

A munkanélküli segély bevezetése a pénzügyileg amúgy is túlterhelt lakosságot egy kis töredékszállyal, a szervezett munkásosztály javára olyan mértékben adóztatná meg, amely teljességgel lehetetlen.

Minden jó magyar ember azt kívánja, hogy munkástartestvérei, ha önhibájukon kívül nem tudnak munkához jutni, hogy valamiképpen boldoguljanak, de ez a boldogulás nem történhetik olyan áron, hogy viszont azok menjenek tönkre, akikről az erre szükséges összegeket a kormány külön adó formájában beszedi.

Ami a 8 órai munkaidő kérdését illeti, a minisztertanács megállapította, hogy az erre vonatkozó javaslat a népjóléti minisztériumban előkészítés alatt áll.

Nézünk már most meg, hogy az gen széleskörű s az ország gazdasági vérkeringésébe nagy összeget juttató programból a közeljövőben mi fog megvalósulni? Először is a X. kerületben levő Ohegyen ezer munkáslakás épül, Albertfalván pedig 400 ház. Megépül továbbá a közalkalmazottak pécsi szanatóriuma, a gyöngyösi nagy tüdőbeteg szanatórium, a hadirokkantak otthona és Szegeden a szolgálatban megrokkant hivatásos katonák otthona.

A székesfőváros a maga részéről szintén közmunkákat fog elrendelni és pedig: egy nagy szülészeti kórház megépítését a budai oldalon, azonkívül egy nagy szeretetotthon felállítását. A kormány a maga részéről a kórház építkezéséhez azzal fog hozzájárulni, hogy végleg felszerelteti a szekszárdi múlt évben épített nagy vármegyei kórházat és sűrűn átalakítja a 400 ágyas debreceni kórházat.

A kormányzó jubileuma alkalmából tehát, mint már fentebb is hangsúlyoztuk, egész rövid időn belül ennyi közmunkából fog részesedni az ország

dolgozó lakossága.

A további program lebonyolítása a megállapított tervek szerint történik. Furcsa tehát, hogy a szociáldemokraták, ahelyett hogy elismernék a kormány jóindulatát és nagyarányú erő-

szeszítéseit, elégedetlenkednek s a pozitív valóság méltánylása helyett ábrándképeket illőznek, amelyeknek csak illány és illandó voltáról a lelkiük mélyén ők maguk is megvannak győződve.

Baja város egészségügyi intézményei minden fronton felvették a harcot a város egészségügyét kikezdő tüdővész ellen.

A bajai Tüdőbeteg gondozó Intézet az elmúlt napokban tartotta évi rendszeres közgyűlést a városi tisztviselői hivatalban. A közgyűlésen ismertették Baja városának a tuberkulózis leküzdésére irányuló intézményeit s a hatósági intézkedéseket.

A hamvaiból feltámasztott Tüdőbeteg gondozó.

Baja városának a tuberkulózis elleni rendszeres küzdelme 1922-ben indult meg a Tüdőbeteg gondozó Intézetnek (TGI) felállításával. A háború kitörése, a szerb megszállás és az utána következő esztendő gazdasági nyomorúsága az intézmény működésének teljes megbénulásához vezetett és meghíusította mindama terveket, amelyek Baja város elhanyagolt közegészségi ügyének feljavítására irányultak. Dr. Vojnics Ferenc polgármester, dr. Burtik Andor városi tisztviselő és dr. Róna Dezső egészségügyi főtanácsos kórházigazgató főorvos kezdeményezésére a népjóléti minisztérium és a város vezetősége támogatásának eredményeképpen a TGI 1923-ban újból megnyitotta kapuit: ideiglenesen a tisztviselői hivatal helyiségében, 1927. év őszén azután elkészült a kórház modern tüdőosztálya: a „Vass József tüdőpavillon,” amelyben a Tüdőbeteg gondozó is új otthonára lett. Az intézmény reorganizálásához a népjóléti miniszter 16.000 pengővel járult hozzá és az intézetet teljesen új berendezéssel szerelte fel. A TGI külön Röntgen készülékkel és két új kvarclámpával rendelkezik.

Harc a tüdővész ellen.

Az elvek, amelyek szerint Baja város tuberkulózis elleni küzdelmét megszervezte, a következők:

1. A lakosság mennél nagyobb hányadának átvizsgálása tuberkulózis szempontjából. A TGI-nek eddig 2500 gondozottja van. Az iskola-vizsgálatok több mint 3000 gyermek tüdőállapítóról adtak képet, úgy hogy öt év alatt a lakosságnak 25 százaléka esett át tüdővizsgálaton. E vizsgálatok során a TGI több mint 3000 Röntgen átvilágítást és 3500 vérsajt süllyedéses próbát végzett. A TGI lakáskatasztere is ennek az elvnek a szolgálatában áll: ez pedig 600-nál több adattal rendelkezik.

Egységes front a tbc. ellen.

2. A második dolog volt a város közegészségügyi intézményei együttműködésének kiépítése. Az újonnan átszervezett Országos Társadalombiztosító Intézet, a Stefánia Szövetség anya-

és csecsemővédelmi intézménye, a Tüdőbeteg gondozó és a kórház tüdőosztályának együttműködése határozott terv szerint történik. A tisztviselői hivatal a tuberkulotikus halálokról értesíti a tüdődispanzariát, amely az elhalálozott családtagjait, lakótársait beidéri, gondozás alá veszi, a Stefánia Szövetség külön figyelemmel kíséri a tuberkulotikus környezetben nevelkedő csecsemőket s a tüdővész anyákat a TGI gondozásába helyezi. A kórház tüdőbetegosztálya minden betegfelvételtől és elbocsátástól értesíti a TGI-t, amely a veszélyeztetett helyeken kiszáll. Az OTI szerződéses viszonyban van a TGI-vel, amely a pénztári tagok gondozását is ellátja. A tisztviselői hivatal a Tüdőbeteg gondozóban vizsgálta meg a városi szolgálatban lévő egyéneket, óvodai dajkákat, gyenge szervezett tanoncokat stb.

A tüdőpavillon látogatottsága.

3. A Társadalombiztosító napról-napra emelkedő taglétszáma, intenzív orvosi munkája és minden kicsinyeségtől ment előzékenysége, amellyel a betegek célszerű felkutatásának és elhelyezésének szolgálatában állott, a főorvosi hivatal hatalmas átfogó munkája a TGI-t rövidesen olyan adatok birtokába fogja juttatni, hogy a fertőzés legnagyobb veszélyével fenyegető tuberkulotikusoknak 80-90 százaléka kerül gondozás alá. Ennek a nagyarányú és tervszerű együttműködésnek legnagyobb eredménye az lesz, hogy lehetővé válik a kezelést igénylő tuberkulotikus betegek egész korai felismerése és a betegeknek a kórház tüdőosztályán való elhelyezése, azoknak gyors és biztos gyógyítása. E tény legszembetűnőbbül mutatja az, hogy a Vass József Tüdőpavillonban eddig több száz légmell-töltés és körülbelül 50 rekeszbentítés történt nagy-szerű eredménnyel.

Blokálják a tbc-t.

4. A kórház tüdőosztályának létesítése sokat javított e téren. Az ott el nem helyezhető betegek lakásukban való elkülönítése a TGI ellenőrzése alatt áll s így sikerül szeparálni teljesen a fertőző tuberkulotikusokat. E cél szolgálatában a TGI évente 50-60 Detweiler-csészét helyez el.

A jövő generációjának megmentése.

5. A veszélyeztetett csecsemők és gyermekek megmentése terén elsősorban a Stefánia és a TGI oktató munkája a döntő. A gyermekeknek a fer-

tőző környezetből való kiemelése egyelőre csak a legriákból esetben vihető keresztül. A kórház gyermekosztályának létesítése e kérdésben is nagyot fog lendíteni. E kérdés szolgálatában állnak a TGI-nek a Calmette vaccina bevezetését célzó előmunkálatai.

A szegénysorsu tbc-és betegek segélyezése.

6. E téren a csak időnként és rendszerint adományozható élelmészeti segélyek (liszt, szalonna stb.) kiosztás helyett a rendszeres tej, fa és szén akció kiépítésének elve érvényesül. Naponta 30 tüdőbeteg részesül egy-egy liter és 50 iskolás gyermek egy-egy fél liter tejszegélyezésben. A fa és szén akció körülbelül 3-4 család támogatását jelenti. A TGI ezenkívül külön segélyezéssel látja el a sebészeti tuberkulózisban szenvedőket, hogy azoknál a Gerson-étrend hatását tanulmányozza.

A lakosság kioktatása.

7. Ezt célozzák a rendszeres közegészségügyi propaganda előadások, amelyek részben a város orvosai, részben a tisztviselői hivatal által meghívott előadók tartanak. Az előadássorozatok nagyjából három típus szerint alakulnak: A nagy közönség, az iparosság és munkásság, továbbá az iskolák, szülők számára rendezett előadások szerint. A helyi sajtó ugyancsak szívesen karolja fel ezen előadások propagálásának ideáját.

Javul a város egészségügye.

8. A szerb megszállás alól való felszabadulás óta e téren a következő fontos intézkedések történtek: A város villamosítása, amely indirekt uton sokat javított a villany bevezetésével kapcsolatos tatarozási munkálatok révén az általános lakáshigiénia, az utcaburkolatok kiterjedt javítása, öntöző autók beszerzése, iskolák, vendéglők, korcsmák és veszélyeztetett műhelyek padlózatának kötelező olajozása, a város fásítása, gyermekjátékterek létesítése, a dunai strandfürdő rendezése. Előkészületben van a városnak csatornázással és vízvezetékekkel való ellátása.

A jövő tervei.

A legközelebbi jövőre irányuló tervek: lakás-szanálás, sátor-rendszer kiépítése (kb. 250 súlyos fertőzőbeteg elkülönítésére). Napközi fekvő csarnok építése kevésbé súlyos esetek részére. Erdőiskola létesítése.

A jelentés nem titkolt belső büszkeséggel állapítja meg, hogy Baján 1921. óta a tuberkulózis-halandóság állandó csökkenést mutat. Bár e tény nem lehet fokmérője a tuberkulózis elleni küzdelem eredményének, de biztató jel arra nézve, hogy a fenti elvek szerint megindult profilaktikus munkának idővel meg lesz a maga tényleges nemzet és városmentő eredménye.

A mi észrevételeink.

Igy tavasz idején, amikor mindenkor nagyobb lendületet vesz a tüdővész-halálozás, különösen aktuális a fenti kérdéssel foglalkozni. Ez a jelentés pedig külön alkalom nekünk arra, hogy rámutassunk arra, ami nincs benne a

Gyümölcsfavédelmi szerek téli és tavaszi védekezéshez:

Almola, gyümölcsfacarbolineum, Avenarius, Dendrin, vértetűkátvány, Novenda, Enda, Sulfarol hernyóenyv, Solbar, Vetőmagpácok, Porzol, Tillantin, Arzopác stb. gyári áron beszerezhetők a bácsmegyei főraktárban

Városi Drogériában, Baja. Vörösmarty Mihály utca 1. — Telefon 350.

jelentésben s amire csakugyan várjuk a csodatevő arkanumot.

A tudóvész eldőlő bajok közt az általános szociális nyomoron kívül — a szegény emberek példátlan inséget élnek keresztül szűk, alacsony, kis ablaku, vert falu, legjobb esetben vályogfalú, salétromos, vizes, dohos földes szobák szerepelnek, a fürdőnélküli építkezések, a centrumon kívül fekvő városrészekben található hallatlan tömegű por, az olcsó gőzfürdő hiánya, az uszás kötelező tanításának hiánya az iskolákban, a kevés fásítás, a parkok létesítésének hiánya, a Sugovica dögletes kigőzölge, az utcáknak olyan időpontban való sörpése, amikor a legnagyobb arra a forgalom, a fekáliák eltávolításának kötelezettsége, a házi szemét eltávolításának kötelezettsége, a bűzös folyókák, a szennyvizeknek az utcákra való vezetése, a kevés utcai locsolás stb. azok, amik károsan befolyásolják a város közegészségügyét.

Megszigorították a kereskedelmi iskolák érettségijét.

A közoktatásiügyi minisztérium régebbi tervét valósította meg, mikor a felsőkereskedelmi iskolák érettségijének megszigorításáról szóló rendeletét kiadta. A rendelet szerint a tanulóknak az eddigi három tárgy helyett mind a hat érettségi tárgyból, tehát: magyar irodalomból, történelemből, földrajzból, áruismeretből, közgazdaságtanból és jogi ismeretekből kell szóbeli érettségi vizsgálatot tenniük.

Ezek mellett természetesen megmarad az öt írásbeli tárgy is. Sőt a tanult nyelvek közül, a németből, vagy a franciából, az érettségi elnök választása szerint szintén kell szóbeli vizsgát tenni. A miniszter a megszigorítást azzal indokolja, hogy megcsökkentett országunkban a kereskedői tevékenység többé nem az az egyszerű hivatás, amelyhez felszínre járó tanultság és némi üzleti ügyesség elégséges volna. A szakoktatás ügye gazdasági életünknek immár igen fontos tényezőjévé vált, tehát fejleszteni és fokozni kell a képességeket.

Az érettségi vizsgálat megszigorításával kapcsolatban elrendelte a miniszter, hogy pótérettségi vizsgálatot csak öt helyen tartanak az országban. A bukkolt érettségizőknek azonban joga lesz kivárni a következő év júniusát, amikor letette a pótvizsgát, olyan bizonyítványt nyerhet, amelyből már nem tűnik ki, hogy az érettségi vizsgálatot csak javítással tudta letenni. A rendeletnek ez a pótvizsgára vonatkozó része már az idén életbe lép. Hat, illetve hét szóbeli tárgyból azonban csak az 1930—31. iskolaévben végzőknek kell vizsgáznok.

Bealkonyodott

a szentistváni csempészesnek.

Tudósítónk beszélgetést folytatott egy bajszentistváni befolyásos polgárral a községnek Bajához való csatlakozásáról és feltették a kérdést:

— Mi a valódi oka annak, hogy a szentistvániak olyan hevesen tiltakoznak a Bajába való beolvadás ellen?

— Nézze, kérem — volt a válasz — én most néhány őszinte szóval fogom megvilágítani a helyzetet. Minden ellenvetés üres frázis és kifogás. Mi tisztában vagyunk avval, hogy rá vagyunk utalva a városra. Az a mi megélhetésünk egyetlen forrása. Termelőink itt értékesítik összes termékeiket, Baja piacából élnek kofáink, Baja város munkahelyei adnak kenyeret munkásainknak.

— Azzal is tisztában vagyunk, hogy csak üres frázis az, hogy nálunk több a kultúra, mint Baja külvárosában. Tudjuk, hogy ez nem igaz. Tisztában vagyunk azzal, hogy népiszkoláink sokkal modernebbekké válnának, ha Bajához tartoznánk és sok ezer pengőt takarítana meg a község lakossága közeletvámom.

— Dehát akkor, ha ennyi előnyt látnak a csatlakozásban, miért az ellenzés, az attól való idegenkedés?

— Mert mindezt az előnyt elhomályosítja egy nagy hátrány. Ez a hátrány pedig a fogyasztási adó. Ma a mi mészárosaink verhetetlen konkurrenciái a bajai hentéseknek és mészárosoknak. A mi korcsmárosaink és bortermelőink óriási előnyben vannak a bajaiakkal szemben.

— Mi egyszerűen nem fizetünk fogyasztási adót. Kiegyezünk a községgel egy minimális, elenyésző összegre és aztán békén hagy bennünket a financ: tehetünk borunkkal, pálinkánkkal, husunkkal, amit akarunk. Senki sem zavar bennünket. Ezért adják a mi mészárosaink a húst, termelőink, korcsmárosaink a bort olcsóbban, mint Baján és ezért lett Baja város közönségének nagy része a mi fogyasztónk.

— És ha ez az állapot megszűnik, aminthogy meg fog rövidesen szűnni, mi lesz akkor? Olvassa el kérem ezt a miniszteri rendeletet:

A községekhez most érkezett le a 104.382/V.—1929. sz. belügyminiszteri rendelet, amely kellemetlen meglepetéseket tartalmaz a bortermelőkre. Azt mondja ugyanis a miniszteri rendelet, hogy a beérkezett jelentések során a belügyminisztériumban megállapították, hogy a községi háztartásokban a bor és husfogyasztási adókból egyre kisebb jövedelmet mutatnak fel a községek. Ennek pedig, mondja a rendelet, nagy részben az az oka, hogy a községek inkább átalányegyezséget kötnek a termelőkkel, ahelyett, hogy a nagyobb bevételt biztosító tételenkénti adóztatást vezetnék be és csak kivételes esetben kötnek átalányegyezséget a fogyasztókkal.

— Ez már változtat a helyzeten. Ha Szentistvánon is éppen úgy kell fizetni a fogyasztási adót, mint Baján, semmi célja sincs a különállásunk megtartásának. Egyetlen ellenzője se lesz az átcsatolásnak. Csakhogy nem hiszek benne.

Mi pedig meg vagyunk győződve, hogy a szentistváni bor és huscsempészesnek most már végleg bealkonyodott.

A magyar buza jelenleg a világ legolcsóbb buzája.

A gabonatözsde a múlt héten lejártszódot események igen nagy izgalmat keltek a gazdatársadalomban, mert az árak oly mély pontot mutattak, amilyenre a gabonahatárvidület bevezetése óta nem volt példa. Bár ez nemcsak nálunk történt meg, azonban a budapesti tözsde az árfolyamhanyatlásra jobban reagál, mint az estleges áremelkedésre. Míg ugyanis a világ leghatalmasabb és átirányító gabonatózsdején Chikágóban február havában P 1'60-al esett a buza ára, nálunk a csökkenés mázsánként 4 pengő volt. Tavaly a jugoszláv buza, amely tudvalevően a legerősebb versenytársunk két pengővel volt olcsóbb, mint a magyar buza, most pedig a magyar buza egy pengővel olcsóbb a jugoszlávnál és így a világ legolcsóbb buzája. Ilyen körülmények között a gazdák természetes, hogy tartózkodnak az eladástól, mert a jelenlegi árak mellett való eladás nem más, mint végkiárusítás. — Különben is számottevő készletek nincsenek is már a gazdák kezén és ami van annak egy részét vissza kell tartaniok saját szükségletük kielégítésére.

A máriagyüdi bucsun egy tragikus eset rendítette meg az öngyilkos vaskuti svábasszony lelki egyensúlyát

Beszámloltunk már arról az öngyilkosságról, amelyet Krix Istvánné szül. Bohner Julianna 37 éves vaskuti sváb asszony követett el, aki a múlt hét péntekén este megszökött a bajai kórház elkülönített barakjából s még az este a Szeremlei és Szarka-utcák sarkán lévő kutba ölte magát.

Krix Istvánné nem fertőző bőrbetegséggel fektült a kórházban, hanem egész különös baja volt. Krix Istvánné igen vallásos asszony volt s mint ilyen

ELADOM

esetleg (több részre osztva is) üzlethelyiségnek bérbeadom

Mátyás király-tér 1 számú

házamat.

Reiter Jakab, Gludovác Ferenc utóda.

bucsusokkal évente elzarándokolt Máriagyüdre. Így szemtanuja volt annak is, amikor egy kunbajai bunyevác asszonyon Máriagyüdon vallási örület tört ki s a zsebkendőjét Veronika zsebkendőjének képzelve vérezni látta. Ez eset is megrendítette leki egyensúlyát: egy másik alkalommal pedig az történt, hogy az egyik bucsus asszony hirtelen szélhűdés következtében meghalt mellette.

Ez az eset mély nyomokat hagyott az asszony lelkében, ami érezhető is volt viselkedésén. Állandóan zavart és buskomor volt.

Dr. März Jakab orvos gyógykezelt

egy ideig, majd tanácsára hozzátartozói a bajai kórházban helyezték el négy hét előtt. Szombaton dr. Csörsz Károly egyetemi magántanár, a kórház elmeosztályának vezetője akarta megvizsgálni elmeállapotát. Ez azonban nem következett be: az asszony öngyilkos lett. Öngyilkossága előtt nagyon nyugtalanul viselkedett s minden áron haza akart menni; látni övét. A többi beteg csendesítette s biztatta, hogy várjon még egy héttig, amíg jobban lesz. Krix Istvánné azonban nem várt, hanem saját ruhájában, harisnyában, papucsban megszökött és a kutba ugrott.

Egy Kelebián kézrekerült nótórius csavargót gyanúsítottak a szalántai kettős rabló-gyilkossággal.

Két héttel ezelőtt borzalmas rabló-gyilkosság történt a határmenti Szalánta baranyamegyei községben, ahol ismeretlen tettesek elvetemült kegyetlenséggel meggyilkolták Bodenlos Iona postamesternőt és nővérét: özv. Jurovics Józsefnét. Két hét óta eredménytelenül folyik a nyomozás, pedig a környék egész csendőrsége s a pécsi rendőrség irányítja s vezeti azt.

Ez ügyben a Pécssett megjelenő Duanántul ezeket írja:

Jelentkezik kelebia.

Nagy izgalmat keltett ma az ügyészségben a kelebiai határőrség jelentése, hogy ott elfogtak egy nótórius csavargót, aki szökésben volt.

Egymást érték a telefonbeszélgetések, de egy negyed óra múlva már a kelebiai szökevény is tisztázta magát

a szalántai gyilkosság gyanúja alól. Kiderült, hogy Sum Györgynek hívják, a pécsi ügyészség is körzi rablás és 7 rendbeli orgazdaság miatt, de szalántáról azt sem tudja, hogy merre van. A régi bűnökért azonban továbbra is őrizetben marad és bekísérik a pécsi ügyészségre.

Igy jelenleg nemcsak, hogy a gyilkos nincs meg, de még gyanúsítottja sincs a szalántai rémdrámának.

Utóbb tisztázódott Sum kézrekerítésének története is:

A jugoszláv rendőrség Szabadkán elfogta Schum György magyar állam-polgárt, akit a pécsi királyi ügyészség rablás, 7 rendbeli orgazdaság büntetésért és egvrendbeli bűnpártolásért kördötetett. Schumot diplomáciai uton kísérték és ma beszéltették a pécsi kir. ügyészség fogházába.

Március Idusának ünnepe Baján.

Az ünnepélyek sorrendje.

Közeleg Március Idusa s Baja városa is minden előkészületet megtett, hogy a hivatalos világ a város hazafias lakosságával karöltve méltó módon ünnepelhesse meg a magyar szabadság hajnalhasadásának napját. A nemzeti ünnep alkalmából az összes felekezetek istentiszteleteket tartanak, a város társadalmá pedig a nap jelentőségét kidomborító és méltó hazafias ünnepéseken áldoz a történelmi idők emlékének.

A katolikus templomokban tartandó ünnepélyes szentmisék mindentitt d. e. 9 órakor kezdődnek s azokon, valamint a nagyszabású ünnepélyeken az állami, városi és megyei hivatalok, a honvédelmi helyőrség, a folyamőrség és csendőrség, a rendőrség, a társadalmi egyesületek, vitézek, leventék és cserkészek s a diákság képviselteti magát.

A nemzeti ünnep alkalmából az iskolákban szünet lesz. A nemzeti ünnepen a háztulajdonosok is tricolórt huznak a házakra, aminthogy minden

középület és iskola ormára kitűzik a nemzeti lobogót, a kereskedők és iparosok pedig kirakataikat fogják nemzeti színekkel feldíszíteni.

Alább a már közölt ünnepélyeken kívül közöljük a következőket:

A Belvárosi Levente Egyesület március 15-ikén d. u. fél 4 órai kezdettel a Központi Szálloda színháztermében hazafias ünnepélyt rendez. Belépti díj nincs s arra mindenki hivatalos. Adományokat azonban levente célokra elfogadnak.

A Bajai Kereskedő Ifjak és Magántisztviselők Egylete Önképzőkörre szombaton este 8 órai kezdettel március 15-i ünnepélyt rendez. Műsor: Hiszek-e, Weisz Ferenc, szavaltat. Krausz Gyula, ünnepi beszéd. Lukács Julia, ének. Komlossy József, ének. Körösi József, szavaltat. Komlossy Tibor, ének. Vajda Erzsébet, tánc. Bauer Márta, zongora. Himnusz.

Horváth Károly angol uri szabó szövetudonságai és divatos öltönyei

feltűnést keltenek. — Szolid árak! Baja, Arany János-u. 6. — Az új postával szemben.

A Bajai Ipartestület és Iparoskör a Bajai Kath. Legényegylet közreműködésével a magyar nemzeti újjászülés emléknapján 1930. évi március hó 15-én az ipartestületi székház nagytermében délután 3 órai kezdettel hazafias ünnepséget rendez. Műsor: 1. Nyitány. Előadja a Kath. Legényegylet szimfonikus zenekara. 2. Magyar Hízek. Éneklő a Polgári Dalárda. 3. Tóth Kálmán: Előre. Szavalja Matheisz Lajos. 4. Ünnepi beszédet mond Rusztek Károly kir. tanfelügyelő ur. 5. Petőfi-Lovas: Talpra magyar. Éneklő a Polgári Dalárda. 6. Latinovics-Lovas: A magyar zászló. Melodráma Szavalja Hamrik Sándor. 7. Magyar hadifogoly ének. Éneklő a Polgári Dalárda. 8. Falla M.: Öreg honvéd. Előadják Tumbász Endre és Nemetz Gyula. 9. Brunovszky-Puska: Magyar feltámadás. Éneklő a Polgári Dalárda. 10. Tároगतó duett. Előadják Kiesel György és Gerescher Péter. 11. Hymnus. Éneklő a Polgári Dalárda. 12. Induló. Előadja a Kath. Legényegylet szimfonikus zenekara. Az ünnepségre belépődij nincs.

A bajai m. kir. állami négyévfolyamu Türr István fiu felső kereskedelmi iskola 1930. március hó 15-én délelőtt 11 órakor a Nemzeti Szálló nagytermében hazafias emléknapot rendez, amelyre Baja város hazafias közönségét tisztelettel meghívja az iskola igazgatósága.

A Tóth Kálmán Kaszinó márc. 15-iki szabadság napját ünnepes vacsora keretében tartja. Az ünnepi szónok dr. Mészáros Sándor, az Egyesület ügyésze.

A belvárosi állami elemi népiskola március 15-én, a nemzeti szabadság szent ünnepnapján, a bajai Ipartestület dísztermében délelőtt 10 órai kezdettel hazafias iskolai ünnepélyt rendez, amelyre az i. t. szülőket és iskolabarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: Hymnus... énekkar. Ünnepi beszéd... mondja Kocsis Ferenc IV. oszt. tanuló. Talpra magyar!... énekkar. Új március... szavalja Szigety Lajos IV. oszt. tanuló. Kuruc dalok... énekkar. A honvéd sírja... Hazafias gyermekszimfonia. Előadják az iskola növendékei. Belépti díj nincs. Az iskola céljaira felajánlott önkéntes adományokat köszönettel fogadjuk.

Két közkut elromlott a Flórián- és Hangász-utcákban, de nincs aki megcsináltassa.

A felsővárosi iskolák, így a Flórián utcaiak, valamint az istvánmegyeiek azt panaszzolják, hogy a Flórián utcában, a Haranglábánál és a Hangász utcában már hónapokkal ezelőtt elromlottak a Northon-kutak, amelyekből látta el magát a lakosság ivóvízzel. A kutak hosszú hónapok óta nem teljesítik feladatukat s így a lakosságnak a szomszédoknál kell kunyerálniuk egy kis vízért, már pedig a legtöbb házból a vize élvezhetetlen ezen a vidéken. Ha a lakosság mégis jó ivóvízhez akar jutni, akkor kénytelen napjában többször is elfáradni az óriási távolságban levő Kőlcsey-utcai (szeszgyár előtti) artézi kúthoz vízért. A Flórián utcai Northon-kutat még tavaly elkezdték javítani, de a beállott tél miatt abba kellett hagyni s így nincs ivóvízük a környékbelieknek. Ugyanígy jártak a Hangász utcaiak is. És hiába mennek Ponciustól Pílatusig, egyik bizottsági tagtól a másikig, egyik sem segít rajtuk, illetve a kutjukon, hogy az vizet adjon. Pedig nemcsak egészségügyi, hanem tűzbiztonsági okból is nagyon fontos lenne, hogy bőven álljon víz rendelkezésre a közutakból, mert mi lenne akkor, ha ebben a városrészben tűz találna kiütetni?

Uj-utca 14. számú ház 380 -os eladó kerttel
Bővebbet Jókai-utca 2.

Frontharcosok, vasárnap találkozunk!

HÍREK.

Egészségügyi mozgóképelőadás.

Holnap, csütörtökön délután 6 órakor az egészségügyi előadást nem a városházán, hanem a Corso-moziban tartják meg mozgókép bemutatásával, amelynek címe „Az iskola egészségügyi Magyarországon”. A mozgóképelőadáshoz bevezető előadást „A szülő, az iskola és az egészség címen dr. Pollermann Arthur népjóléti min. tanácsos, Baja város volt tisztviselője tartja. Pályaválasztás és fenntartott hely 1 pengő, a többi helyek 50 fillér. Dr. Pollermann Arthur — kinek népegészségügyi munkásságát Európaszerte ismerik és méltányolják — haza jön Bajára, reméljük, hogy a város intelligens közönsége tömeges megjelenésével fogja méltányolni európai hírű fiának önzetlen fáradozását.

Bérbeadták a kórházbővítési munkálatokat. A városi kórház bővítési munkái második csoportjának a vízvezetéki, csatornázási, központi fűtés, gőzfejlesztési, mosó és főzőkonyha berendezési, gáz és melegvízvezetési munkálatokat Horváth Ákos cégnek adta ki 4427485 P ajánlati összeggel. Az erre vonatkozó szerződést már meg is kötötte a város a vállalkozóval Egri és fia: dr. Egri István cégnek a felebevezését a munkálatoknak Horváth Ákosnak való odaítélése ellen a városi vezetőség felterjesztette a belügyminiszterhez.

Frontharcosok, ott legyetek vasárnap d. e. 10 órakor a város-háza tanácstermében

Kivirágzott a rózsá a megyeháza udvarán. Érdekes természeti tümeny látható a megyeháza udvarán. Falevelekké letakart rózsatövet bontottak most ki s amikor letisztogatták a földtakarót a rózsatörzsről, egy teljesen kivirágzott rózsát és két bimbót találtak rajta.

Ügyvédi hír. Dr. Fehér Lőrinc ügyvédi irodáját Baján, Kossuth Lajos u. 13. sz. alatt megnyitotta.

A városi kisgyűlés póttárgyai. A városi kisgyűlés csütörtökön délután tartja rendes havi ülését. A tárgysorozatot már közöltük. A napirendet meg a következő póttárgysorozat egészíti ki, ami lemaradt a kisgyűlés tárgysorozatát közlő meghívójáról: Budaházy Sándor és társainak kérvénye a bajai ötödik gyógyszerár engedélyezése tárgyában. — Rajcsányi B. Imre állandó segély megszavazása iránti kérelme. — Hechtl Géza közterület használati díjának elengedése iránt.

Talált tárgyak árverése. Mindazon talált tárgyakat, amelyeket 1929. március 25-ig a bajai rendőrkapitánysághoz beszállítottak és jogos tulajdonosaik a törvényes időn belül átvételük végett nem jelentkeztek, továbbá mindazon tárgyakat, amelyeket a kapitányság jogerős ítélettel elkobozott, március 26-ikán d. e. 9 órakor a kapitányság folyosóján nyilvános árverésen el fogják adni.

Izr. Istentisztelet. Csütörtökön délután Eszter börténnapján és pénteken délután az istentisztelet háromnegyed hatkor kezdődik.

Tűz volt Csávolyon. Csávolgy községben az elmúlt napokban, amikor a legerősebben dühöngött a szélvész, tűz keletkezett s annak volt köszönhető, hogy a nagy szélviharban az egész község nem esett a tűzvész martalékául, hogy a tűz a község legalacsonyabban fekvő részében keletkezett s így a lángokat és a parazsat a szél nem bírta messzebbre elhordani. A tüzet, amelynek egy ház esett áldozatul, a lakosság lokalizálta.

A Bajai Kereskedő Ifjak holnap délutáni önképzőköri lícedus ülése elmarad s helyette március 15-ikén tartanak ülést a nap jelentősége s az elmaradt kormányzói jubileumi ünnepség jegyében.

Szamos női bajnál korán reggel éhgyomorral egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz használata, kellemes megkönnyebbülést sőt gyógyulást okoz. Az orvosi világ kitűnő szakorvosai bizonyítják, hogy Ferenc József víz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Hazudik a muzikaszó harmadszor. A Kath. Legényegylet műkedvelői vasárnap nagy sikerrel óriási közönség jelenlétében mutatták be másodszor is a Hazudik a muzikaszó c. operettet, amelyet közkívánatra harmadszor is megismételnek ugyancsak a Központi Szálló színháztermében március 13-ikán d. u. fél 5 órai kezdettel.

Közigazgatási bejárás a Sugovicán. Abban az illúzióban, hogy a sok vita után mégis csak lesz valami a Sugovica kotrásból és rendezésből, Ács János, a strandfürdő tulajdonosa motorcsónakjártat akar indítani és rendszeresíteni a Kamarás Dunán, amely motorcsónak járat a Sugovicahtól, vagyis a halászbárkától a Duna tulsó zátonyos partjára, illetve a Mór-cs-szigetig közlekednék. Evvel kapcsolatban Ács János, a strandfürdő tulajdonosa megkérte az utvonálnak utvonálnak és a beszálló helyeknek közigazgatási helyszíni bejárását, amit most pénteken, március 14-én tartanak meg s azon a vasuti és hajózási felügyelőség, a m. kir. folyammérnöki hivatal, a mohácsi révkapitányság, a bajai államrendőrség kapitánysága, a kalocsai érsekuraletom és a Ferenc-Csatorna r. t. kiküldöttei jelennek meg.

Nyiregyháza a szegényekért. Nyiregyháza megyei város képviselőtestülete elhatározta, hogy a téli inszég napokban akként segít a szegényebb néposztályon, hogy lakbérsegélyt ad a város rászoruló szegény polgárainak.

Sorozatos bombamerényletek a Balkánon. Belgrádból jelentik, hogy a Piroti Nemzeti Szálló előtt bombamerényletet követtek el és pedig oly időben, amikor a szálloda előtt a legélénkebb volt a forgalom. Ismeretlen tettesek két bombát dobtak a járókelek közé. A merényletnek 8 súlyos sebesültje volt és egy halálos áldozata. A merénylők a zürzavarban elmenekültek. A belgrádi jelentés azt mondja, hogy a merénylők utjukat a bolgár határ felé vették.

Romániában újabb haramiabanda garázdálkodik. Ploesti közelében a rendőrség elfogta egy rablóbanda vezérét, aki történetesen Raja Grappina asszony volt. Kiderült, hogy a román vasutak ellen újabban elkövetett sorozatos bombamerényletnek is ő a szerzője. Ennek a hírek ellentmond az a korábbi megállapítás, hogy a bukaresti személyvonat ellen elkövetett bombamerénylet főintézője nem Grappina asszony volt, hanem a ploesti állomás egyik tisztviselője volt a tettes, akinek monogrammos zsebkendőjét megtalálták a helyszínén.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

U-R-A-N-I-A

1930. március 12-én, szerdán délután 6 és este fél 9 órakor.

A sztambuli fegyenc

(Bigamia) Dráma 8 f. — F.: Betty Amann és Henrich George.

Ezt megelőzi:

ANNY ONDRA kitűnő filmje

Az ördögös bakfis

Szerelmes vigjáték 7 felvonásban.

Híradók.

Ha épít, építsen fával égetett téglával, mert az salétrommentes.

Hódfarkú és hornyolt cserép
Küttégla
Hatsarkos járdatéglák
Mindenféle chamotte téglák.

Cementáruk

Egyszerű cementlapok
Diszes cementlapok
Mozaiklapok
Járdalapok
Kútgyűrűk
Cementcsövek
Cementvályúk
Lábazati kövek
Keresztek
Síremlékek
Sírbedések
Sírkeretek
Esővízmedencék.

Építési anyagok

la Portland cement
Fehér cement
la Darabos mész
Kavics-homok
Cement festékek
Granitó
Csiszoló anyagok
Biber-Tricosal
Stuccatur nád
Elszigetelő lemez
Kátránypapír

házhhoz szállítva, a legjutányosabb árban ajánl

Grünhút és Társa

Városi iroda: Türr István-utca 5. sz.
Telefon 160-111-234.

Hasított akácfa szőlőkarók

kaphatók nagyobb mennyiségben

Katanics Sándornál,
Szent Antal-utca 103. sz. a.

Külön bejárato butorozott utcai szoba

azonnal kiadó Petőfi Sándor-u. 55. sz.

ETERNIT
anyageladási és
tetőfedési
vállalat.

Telefon: 290.

Lerakatok:
DELY Géza
fatelepein.
Telefon: 105.

ETERNIT ÜDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT

Modernizálja

készülékét, telepes rádióját hálózatra

Legelőcsöbben alakítja

BRUSZT JÓZSEF okl. gépészmérnök

elektro- és rádiótechnikai vállalatánál.
BAJA, Szent István-tér 4. — Telefon 255

Nyug-nyak

javitása márc. 1-15-ig
jutányosan

Utryna!

Utryna-kir-né-u 38.
Telefon 280

Rádió

Szerda, március 12.

- 3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
- 3:30: Morse-tanfolyam.
- 4:15: Huttykay Lipót dr. felolvasása.
- 4:45: Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés, hírek.
- 5:10: Magyar operetirészletek.
- 6:25: Ybl Ervin előadása: „A művészetek története Magyarországon”
- 6:50: Olasz nyelvoktatás.
- 7:25: Rádió amatőrpósta.
- 8:00: Holland-est.
- 9:40: H. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye.
- 13:30: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
- 10:45: Dr. Galpin A. Shipley angol nyelvű előadása. Majd Bachmann-jazz.

TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Elsőrendű fával égetett nagyméretű

tégla

szerelemi téglaégető telepemről helyszíntre szállítva

a legelőcsöbben árban kapható.

Megtekinthető: fátelapemen Baján, Sugovica parton. Telefon: 146.

Ifj. Csáky János

tűzfakereskedő.

Márc. 11-től márc. 18-ig.
reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László Gyarmati Emil

gyógyszerész praktikája napi éjjeli szolgálatot.

Az ügyeltes gyógyszerért vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Négy középiskolát végzett fiú

felvétetik a Corvin-nyomdában

„Az egész életben hű barát”

SINGER
VARRÓGÉP.

Andrássy-úti üzletben feltételek
Kisasszony-havi részletek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

50 fill. 50 fill.

édes vérnarancs

kapható
Risztics Szilárd, Baja
Berényi Dániel-u. 3 Gimnázium mellett.

Az idei fűtési idény szenzációja, ahogy az új mosott 7000 kalóriás PÉCSI BRIKETTEK szobafűtésre beváltak.

Tojásbrikett Dunabrikett

kb. 12 dkg. tojás alakú, alkalmas főleg felültöltő és központi fűtéses kályhákba

kötőanyag nélkül 1500 atm. nyomáson préselve kb. 15 dkg-os prizmákban minden kályhában

Megfelelő módon égetve, legjobban „KALOR” kályhában elkoszosodnak, mint kokszt, szag- korom- és salakmentesen égne tovább és egyenértékűek a gázkokszsal és poroszszénnel. Félannyit sem fog költeni szobafűtésre, mint eddig.

KÉRJEN HASZNÁLATI UTASÍTÁST!

A. D. G. T.

pécsi kőszénbányáinak képviselője
SCHÖN és BAJAI szénnagykereskedők.

BAJA, Haynald-u. 13. Telefon 26.
SZEGED, Kölcsey-u. 11. Telefon 21-01.

A valódi Hatschek-féle

Eternit
Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Halló!

Hová megy
márc 15-én,
csak Hönighez megyek,

mert a legjobb halvacsort és kellemes zenét élvezem és pontos kiszolgálásban részesülhetek.

Jelentkezni 15-én reggel 8-ig.
Ugyanott egy nagy műhely vagy raktárhelyiség kiadó.

Egy gimnáziumi érettségivel bíró urinó szerény díjazással

irodai vagy pénzkezelői
állást vállal. — Cim a kiadóban.

Lerakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső Gara.
Liebhauser Lőrinc Vaskut.
Erdős István Érsekcsanád.
Kálmár Sámuel Nemesnádudvar.
Wittner Márton Bácsbokod.
Kovács János Bátmonostor.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsrajtóján Baján.